

De Hollandse herdershond, een natuurlijk ras van eigen bodem

De Hollandse herdershond is dit jaar door de SZH tot ras van het jaar 2013 gekozen. Dat betekent dat dit hondenras een jaar lang extra aandacht krijgt. Samen met de Nederlandse Herdershonden Club (NHC) zijn we aanwezig op evenementen met schapenhoeden, promoten we ons levend erfgoed tijdens drie grote fairs en op de Begunstigersdag staat de Hollandse herdershond in het middelpunt. Met dit ras krijgen ook de andere Nederlandse hondenrassen aandacht. In dit artikel en een aantal vervolgartikelen gaan we in op de achtergronden van het ras.

De oorsprong van de Hollandse herdershond ligt op het platteland. Nederland was al vroeg in de geschiedenis een cultuurlandschap dat onder meer werd onderhouden met behulp van schaapskuddes. De honden moesten de schapen uit de cultuurgewassen houden en dat deden ze door naast de kudde te patrouilleren op wegkant of akkerrand. Ook begeleidden zij de kuddes op weg naar de gemeenschappelijke weides, markten en havens. Op de boerderij hielden ze de kippen uit de moestuin, haalden de koeien op voor het melken en trokken de melkkar. Zodra er vreemd volk het erf op kwam, werd de baas gewaarschuwd. Rond 1900 waren de schaapskuddes gro-

tendeels verdwenen. De veelzijdigheid van de Hollandse herdershond maakte hem geschikt voor de toen beginnende dresuur. Zo begon hij een nieuwe carrière als politiehond, speurhond en blindengeleidehond. Hij is ook nog steeds geschikt voor het hoeden van schapen.

Ontstaan van het ras

Herdershonden met bovengenoemde taken waren er al vele eeuwen in Europa. Het uiterlijk was nauw verbonden met de oorspronkelijke taak en bij de fokkerij werd slechts op werkeigenschappen en karakter gelet.

In de negentiende eeuw kwam er met name in Engeland, maar later ook in de rest

van de wereld, belangstelling voor honden met een vast verervend uiterlijk; het begrip rashond deed zijn intrede. De eerste rasstandaard van de Hollandse herder dateert van 12 juni 1898. Kort hiervoor waren ook de standaarden van herdershondenrassen in het buitenland beschreven, zoals de Duitse herder en de Belgische herder. De Hollandse herder werd nooit een modehond en daarom benadert hij meer dan zijn buitenlandse verwanten het oorspronkelijke type: heel natuurlijk, sterk gelijkend op zijn voorvader de wolf, maar wel wat kleiner – de schofthoogte bedraagt voor reuen 57 tot 62 cm en voor teven 55 tot 60 cm. Het gewicht van een reu is circa 28 kg en van een teef circa 23 kg.

Het type landslag herder waar onze Hollandse herder van afstamt, kende nog veel verscheidenheid van vachttype. Bij de vastlegging van de rasstandaard werd onder meer geschreven over korthaar, ruwhaar, ruighaar, stekelhaar, langhaar aanliggend en langhaar staand. Er waren vele kleurslagen, maar uiteindelijk is gekozen voor de kleuren goudgestroomd en zilvergestroomd, waarbij de stroming bij de ruw-

Figuur 1 – De tekeningen in de rasstandaard laten duidelijk zien dat onder de verschillende vachten dezelfde hond schuilgaat

R. van Dijk

De ruwharige herder Chailo van Brabantstad

R. van Dijk

De langharige herder Kobus van Oscarli

R. van Dijk

De kortharige herder Ko van de Molengros

haar door de vachtstructuur wat minder tot uitdrukking komt. De vachtvariatie werd teruggebracht tot drie variëteiten: korthaar, langhaar en ruwhaar.

Rasstandaard beter beschreven

De rasstandaard staat bij de overkoepelende hondenorganisatie FCI, waar de Nederlandse stamboekhouding van de Raad van Beheer onder valt, geregistreerd onder nummer 223 en is voor het laatst aangepast op 21 oktober 2009. Deze laatste herziening betrof geen wijzigingen in het ras, maar gaf een verbeterde en meer uitgebreide beschrijving.

Onder de verschillende vachten gaat dezelfde hond schuil, de tekeningen in de rasstandaard laten dit duidelijk zien (zie figuur 1).

Betrouwbaar, waakzaam karakter

Over het karakter staat in de rasstandaard: Zeer trouw en betrouwbaar, steeds oplettend, waakzaam, actief, zelfstandig, met doorzettingsvermogen, intelligent, bereid te gehoorzamen en begaafd met de ware herdershondenaard. De Hollandse her-

dershond werkt graag samen met de baas en hij voert een taak die hem wordt opgedragen, zelfstandig uit. Hij moet bij grotere kuddes kunnen samenwerken met meerdere honden.

De Hollandse herder is een sportieve, levendige hond, een echte allrounder, die geschikt is voor vele takken van hondensport, zoals behendigheid, schapenhoeden, reddingshond, gedrag en gehoorzaamheid, maar ook voor zwaardere vormen van africhting. Bij het IPO (Internationale Prüfungs Ordnung) zijn er zeker rassen die in doorsnee geschikter zijn voor deze tak van sport, maar er is een groep bezitters van Hollandse herders – en dan met name bij de korthaar – die goede resultaten behaalt bij het IPO.

In 2010 is de NHC Werkgroep Herderen gestart met het afnemen van aanlegtesten voor het schapenhoeden. Hierbij wordt gekeken of de hond een goede verstandhouding met zijn baas heeft, voor hem wil werken en of hij instinct toont voor het oorspronkelijke werk bij de schapen. Het grootste deel van de deelnemende honden blijkt dit instinct nog te bezitten en dit geldt

voor alledrie de variëteiten. Het heeft een aantal eigenaren zo enthousiast gemaakt dat ze zijn gaan trainen. De Hollandse herder is van nature een ander soort schapenhoeder dan de populaire Bordercollie, die een drijver is. De Hollandse herder bewaakt de grenzen van wegen en weidegronden door uit zichzelf en zonder verdere commando's, voornamelijk in draf, langs dit soort scheidslijnen heen en weer te lopen. De aanleg hiervoor is in de hoedende herdershond van nature aanwezig.

Rasverenigingen

De belangen van het ras worden in moederland Nederland al sinds 1898 behartigd door de NHC. Er is sinds enige jaren een tweede door de Raad van Beheer erkende rasvereniging, de VVHH (Vereniging voor de Hollandse Herder), die vooral de kortharige variëteit vertegenwoordigt.

Omdat de Hollandse herder door de SZH is uitverkozen tot ras van het jaar, zijn er door de SZH drie postzegels uitgegeven, van iedere variëteit één.

U kunt ze bestellen via de website van de NHC: www.hollandseherder.nl. ●